
Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015

Bakgrunn

Universitetets strategi 2011-2015 gir føringer for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) og Handlingsplan for HMS. Forskrift for systematisk HMS-arbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) fastslår at virksomheten skal fastsette og dokumentere skriftlig mål for helse, miljø og sikkerhet (jf. § 5). Universitetets strategi har slike mål.

Universitetsledelsen oppnevnte en gruppe som ble bedt om å tydeliggjøre HMS-mål basert på universitetets strategi 2011-2015 og lage forslag til ny HMS-handlingsplan i november 2011 (vedlegg 1). Gruppen hadde representanter fra fakultet, sentraladministrasjonen, arbeidstakerorganisasjonene og universitetets hovedverneombud. Gruppens forslag til HMS-handlingsplan for 2012-2015 ble behandlet i AMU-møte 09.05.12 (sak 17/12) og 26.09.12 (sak 20/12) med følgende vedtak:

AMU slutter seg til arbeidsgruppens forslag til HMS-handlingsplan med de merknader som fremkom i møtet. AMU anbefaler at planen blir gjeldende for 2013-2015, samt at den blir oversatt til engelsk, publiseres på universitetets nettsider og informeres om i relevante møter. Brosjyren anbefales å distribueres til alle ansatte. HMS-handlingsplan 2009-2011 gjelder ut 2012.

Handlingsplan for HMS 2013 – 2015

Foruten universitetets strategi 2011-2015, er andre vedtatte handlingsplaner, HMS-handlingsplan fra forrige periode og annen HMS-dokumentasjon, som HMS-årsrapport og HMS-handlingsplaner fra fakulteter og avdelinger, brukt som i arbeidet med ny handlingsplan (vedlegg 2).

HMS-handlingsplanen skal være en integrert del av universitetets styringssystem og inngår i universitetets systematiske HMS-arbeid (jf. Retningslinjer for systematisk HMS-arbeid og Retningslinjer for årlig gjennomgang av det systematiske HMS-arbeidet (internkontroll)). Med utgangspunkt i en årlig kartlegging og overordnede HMS-mål og handlingsplaner, skal alle enheter utarbeide egne HMS-mål og handlingsplaner med konkrete tiltak. Dette skal sikre at myndighetskrav og interne regler ivaretas. Universitetets HMS-mål og -handlingsplan skal realiseres gjennom mål og handlingsplaner ved fakultetene og instituttene og i de ulike andre enhetene ved universitetet.

I forslaget til ny handlingsplan er det uttrykt som mål at planen skal bidra til å videreutvikle et godt arbeidsmiljø ved universitetet. For å få dette til er det avgjørende å ha sikre og trygge arbeidsplasser. Alle som arbeider ved universitetet skal bli ivaretatt og ikke utsettes for negative fysiske eller psykiske belastninger i arbeidet.

Universitetsdirektørens kommentarer

Forslaget til ny handlingsplan for HMS har mål og virkemidler som retter oppmerksomhet mot de viktigste arbeidsmiljøutfordringene. Vedlagte forslag omfatter fem HMS-mål. Disse skal konkretiseres gjennom tydelige virkemidler og realiseres gjennom tiltak på alle nivå.

AMU sluttet seg til forslaget til handlingsplanen. Det tas sikte på at planen blir tilgjengelig for ansatte og det forventes at den blir et godt verktøy for HMS- arbeidet i hele organisasjonen. Forslaget tydeliggjør sammenhengen mellom planen og andre styrende dokumenter og legger gode føringer for at universitetets ledere, ansatte og studenter, sammen med vernetjenesten og de ansattes organisasjoner skal bidra aktivt i utviklingen av et godt arbeidsmiljø. AMU har anbefalt at handlingsplanen blir gjeldende for perioden fra 2013-2015. Det anbefales at dette støttes.

Med dette fremmes følgende forslag til

Vedtak:

1. Universitetsstyret vedtar det fremlagte forslaget til handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015
2. Styret ber om å få status for oppfølging av planen gjennom HMS-årsrapportene

08.10.12/ Runa Jakhellen/Line Rye

Vedlegg:

1. HMS-handlingsplan 2012-2015 – oppnevning av arbeidsgruppe
2. Forslag til Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015

Knut-Jan Andersen, Forskerforbundet
Tone Bergan, Personal- og organisasjonsavdelingen
Sonja Irene Dyrkorn, Det humanistiske fakultet
Nils Erik Gilhus, Inst. for klinisk medisin
Liv-Grethe Gudmundsen, Parat
Else Jerdal, Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Agnethe Erstad Larsen, Eiendomsavdelingen
Gunn Mangerud, Inst. for geovitenskap
Roar Nese, Personal- og organisasjonsavdelingen

Referanse

Dato

2011/12014-RUJ

16.12.2011

HMS-handlingsplan 2012-2015 - oppnevning av arbeidsgruppe

Det skal utarbeides en ny handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet (HMS) ved UiB. De strategiske prioriteringene i universitetets strategi 2011 – 2015 skal følges opp i arbeidet med ny handlingsplan. I arbeidet skal det fastsettes mål for HMS, jf. internkontrollforskriften (§5).

Det vises til kontakt med hver enkelt, og med dette oppnevnes følgende i arbeidsgruppen:

- Assisterende fakultetsdirektør Sonja Irene Dyrkorn (Det humanistisk fakultet)
- Instituttleder Nils Erik Gilhus (Institutt for klinisk medisin, Det medisinsk- odontologiske fakultet)
- Instituttleder Gunn Mangerud (Institutt for geovitenskap, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet)
- Professor Knut-Jan Andersen (Forskerforbundet)
- Rådgiver Liv-Grethe Gudmundsen (Parat)
- Rådgiver Else Jerdal (universitetets hovedverneombud)
- Administrasjonssjef Agnethe Erstad Larsen (Eiendomsavdelingen)
- Seksjonsleder Roar Nese (Personal- og organisasjonsavdelingen)
- Seniorrådgiver Tone Bergan (Personal- og organisasjonsavdelingen)

Seksjonsleder Roar Nese ved Personal- og organisasjonsavdelingen vil lede arbeidet i arbeidsgruppen og rådgiver Runa Jakhelln vil være sekretær for gruppen.

Arbeidsgruppen bes utarbeide forslag til HMS-handlingsplan for 2012-2015 for UiB.

Handlingsplanen skal sikre:

- et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og læringsmiljø,
- et attraktiv, mangfoldig, åpent og inkluderende universitet,
- at vi har et systematisk HMS-arbeid gjennom aktiv medvirkning fra ansatte og ledelse
- at vi har tilgjengelige, funksjonelle og sikre bygninger og uteområder.

Som det fremgår av universitetets retningslinjer for systematisk HMS-arbeid, skal enhetene bruke kartlegging av HMS ved egen enhet som utgangspunkt for mål og planer innenfor HMS- området, og enhetene er sentrale for å realisere universitetets HMS- mål.

Handlingsplanen som utarbeides på institusjonsnivå skal inngå i universitetets systematiske HMS-arbeid (jf retningslinjer for systematisk HMS-arbeid og retningslinjer for årlig gjennomgang av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet (internkontroll)).

I tillegg til universitetets strategi 2011-2015, vil dagens HMS-handlingsplan (2009-2011), HMS-årsrapport for 2010 (jf sak i universitetsstyret) og HMS-handlingsplaner for fakulteter og avdelinger være relevant bakgrunnsmateriell for gruppen. Slikt materiell vil bli tilsendt arbeidsgruppen før første møte. Første møte innkalles i første del av januar.

Arbeidsgruppen bes utarbeide forslag til HMS- handlingsplan slik at det kan behandles av Arbeidsmiljøutvalget våren 2012, før behandling i universitetsstyret.

Vi ønsker lykke til med arbeidet!

Vennlig hilsen

Sigmund Grønmo
rektor

Kari Tove Elvbakken
universitetsdirektør

Kopi:
Fakultetene
Universitetsmuseet
Universitetsbiblioteket
De administrative avdelingene
Fagforeningene
Universitetets hovedvernombud

Vedlegg 2

Forslag til

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015

Helse, miljø og sikkerhet ved UiB - et godt arbeidsmiljø for alle

Universitetet i Bergen (UiB) er et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet der forskning, utdanning og formidling med høy kvalitet, faglig bredde og mangfold er fundamentet. For å beholde og videreutvikle dette må universitetet ha gode og robuste arbeidsmiljø der alle ansatte opplever at de er viktige bidragsytere i arbeidet med å nå universitetets felles mål.

Innsatsen for å forbedre universitetet som arbeidsplass skal skje i respekt for forsknings- og yttringsfriheten og med høy grad av student- og medarbeiderinnflytelse. Universitetet skal ha åpne strategi- og beslutningsprosesser og gode rutiner og kanaler for kommunikasjon.

UiBs Strategi 2011-2015 gir føringer for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS) i institusjonen. For å være et attraktivt, mangfoldig, åpent og inkluderende universitet med godt, sikkert og trygt arbeidsmiljø for den enkelte, må det arbeides systematisk med HMS på alle nivå. UiB skal arbeide for et tett arbeidsfellesskap mellom alle grupper av ansatte omkring institusjonens hovedmål.

HMS-handlingsplanen skal bidra til sikre og trygge arbeidsplasser, og til at alle som til enhver tid har arbeid ved UiB blir ivaretatt og ikke utsettes for negative fysiske eller psykiske belastninger som følge av sitt arbeid. Det betyr at UiB skal sikre:

- et fullt forsvarlig arbeids- og læringsmiljø
- mangfold, åpenhet og inkludering
- systematisk HMS-arbeid gjennom aktiv medvirkning fra ansatte og ledere
- tilgjengelige, funksjonelle og sikre bygninger og uteområder

Studentenes læringsmiljø blir særlig ivaretatt gjennom «Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet».

HMS – en felles oppgave

Arbeidsmiljøet skapes i daglig samhandling og dialog. Alle ansatte og studenter har både rett og plikt til aktiv medvirkning. Gjensidig forståelse og respekt for de ansattes ulike roller og funksjoner, og tydelig organisering av arbeidet, er forutsetninger for å beholde og videreutvikle gode arbeids- og læringsmiljø.

HMS er et lederansvar på alle nivå og er integrert i all ledelse. Verneombudene har en tilsynsfunksjon og er samarbeidspartnere for ledelsen. UiB har nettverk for verneombud og obligatorisk opplæring i HMS både for verneombud og ledere. UiBs ledere skal ha kompetanse, trygghet og vilje til å prioritere HMS-arbeidet. UiBs verneombud skal være engasjerte, tydelige og godt kvalifiserte. Universitetets ledere, verneombud, ansatte og studenter skal sammen bidra aktivt i arbeidsmiljøutviklingen ved UiB.

Systematisk HMS-arbeid

UiBs HMS-handlingsplan er en integrert del av universitetets styringssystem. HMS-arbeidet ved UiB utøves kontinuerlig og systematisk. Dette betyr at HMS på alle nivå skal organiseres og arbeidsmiljøet kartlegges i tråd med myndighetskrav og interne regler ved UiB. HMS-handlingsplan med tiltak skal iverksettes, avvik korrigeres, evaluering gjennomføres og HMS-kompetanse tilbys og oppdateres. Videre skal HMS-arbeidet dokumenteres og rapporteres i linjen.

Systematisk HMS-arbeid fremmer helse og trivsel, og forebygger ulykker og skader på ansatte, studenter, miljø og materiell. Et attraktivt arbeidsmiljø gir godt omdømme, økt rekruttering og dyktiggjør ansatte til selv å skape en organisasjon som er preget av trivsel, god helse og høy yteevne. Et slikt arbeidsmiljø styrker UiB som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet med kompetente ansatte og studenter som i fellesskap bidrar til høy kvalitet på forskning, undervisning og formidling.

HMS-mål

Handlingsplanen er forankret i UiBs Strategi og omfatter fem HMS-mål.

UiB skal kjennetegnes ved:

- gode arbeidsfellesskap
- trygge og funksjonelle arbeidsplasser
- kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot risikofyllt arbeidsmiljø
- god håndtering av HMS-avvik
- ansvar for det ytre miljø

Hvert HMS-mål konkretiseres gjennom virkemidler og skal realiseres gjennom tiltak:

- sentralt i regi av enhetene med særskilt ansvar og oppgaver
- lokalt gjennom HMS-handlingsplaner på fakultet/avdeling og institutt/senter
- i ulike former for samspill mellom enheter og nivåer

Gode arbeidsfellesskap

UiB skal være en attraktiv, mangfoldig, åpen og inkluderende arbeidsplass som ivaretar hensynet til ansatte i ulike faser av karrieren og i livet. Internasjonal samhandling skal være en integrert del av hele universitetets virksomhet. I all kommunikasjon og samhandling skal den enkeltes integritet og verdighet ivaretas.

Virkemidler:

- Årlig kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø for å fremme felles forståelse og samarbeid, og gjennomføre tiltak.
- Styrke jobbnærvær ved å følge opp UiBs «Aktivitets- og resultatmål for IA-arbeidet».
- Legge til rette for tiltak som stimulerer til fysisk aktivitet for å fremme god helse, forebygge sykefravær og redusere helseplager.
- Gjennom UiBs personalpolitikk sikre at ansatte ivaretas i ulike livsfaser.

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- Handlingsplan for UiBs internasjonale virksomhet.
- Handlingsplan for likestilling.

Trygge og funksjonelle arbeidsplasser

UiB skal være et åpent universitet hvor studenter, ansatte og besøkende trygt skal kunne ferdes. Sikkerhetstiltak har til hensikt å ivareta trygghet og sikkerhet på universitetets campus. UiB har en stor og krevende bygningsmasse, og bruken endres jevnlig. Krav til god bygningsmessig standard, universell utforming, inneklima og ergonomi skal ivaretas.

Virkemidler:

- Utarbeide retningslinjer for håndtering av vold og trusler og gjøre disse kjent for alle ansatte og studenter.
- Sikre at bygningsmassen som UiB disponerer har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende lovverk.

- Kartlegge og iverksette tiltak ved utfordringer knyttet til inneklima.
- Gjennomføre kartlegging og prioritering av fysiske tiltak i arbeidet med universell utforming.

Følgende styrende dokumenter med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- Mål for arbeidet med sikkerhet på universitetsområdet.
- Handlingsplan for likestilling.

Kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot risikofylt arbeidsmiljø

UiB har et stort antall arbeidsplasser med særlig risiko. Arbeid med kjemikalier, stråling og biologiske faktorer er noen eksempler. Feltarbeid og tokt kan også medføre økt risiko for skade på mennesker og/eller miljø. Kontinuerlig og forebyggende oppmerksomhet om rutiner, kunnskaper og holdninger er og skal være viktig i alle risikofylte arbeidsmiljø.

Virkemidler:

- Gjennomføre risikovurderinger i alle risikofylte arbeidsmiljø og gjennomføre tiltak.
- Sikre at alle kjemikalier, biologiske faktorer og strålekilder er registrerte og risikovurdere disse. Ved håndtering av kjemikalier skal det elektroniske stoffkartoteket ECOonline benyttes.
- Etablere oversikt over og gjennomføre periodisk kontroll av all spesialventilasjon.

God håndtering av HMS-avvik

HMS-avvik er brudd på myndighetskrav og interne regler relatert til HMS som kan medføre negative fysiske og psykiske belastninger og skade på miljø og materiell. Alle HMS-avvik ved UiB skal meldes og følges opp i linjen for forebygging og kontinuerlig kvalitetssikring av arbeidsmiljøet. UiBs Beredskapsplan skal sørge for at skadeomfanget og konsekvenser av kriser og alvorlige hendelser reduseres for å sikre liv, helse og materiell.

Virkemidler:

- Ta i bruk nytt system for HMS-avvik og sikre melding og oppfølging av HMS-avvik som forebyggende tiltak.
- Følge opp UiBs Beredskapsplan ved å gjennomføre risikovurderinger og etablere lokale rutiner for beredskap på alle nivå.

Ansvar for det ytre miljø

UiB har forpliktet seg til å ta miljøhensyn i all virksomhet og dokumentere miljøengasjement ved å redusere negativ miljøpåvirkning fra egen drift med 20 % i perioden 2010-2020.

Virkemidler:

- Styrke samarbeidet mellom enheter og nivåer i arbeidet for et grønt miljø.

Følgende styrende dokument med tiltak støtter i tillegg dette HMS-målet:

- Tiltaksplan for det ytre miljø.